TICR A HYENA,

čili

Napoleon III. a Eugenie.

Historický román z posl. dob.

(Pokračování 69.)

Myslil totiž, že mu zase přináší nějakou tajnou úlohu a hned také odměnu za ni, nad čímž jeho srdce ovšem radostí zaplesalo, že jeho kulatý obličej radostným úsměvem zářil.

"Račte mi prokázati tu milost a posadit se, Výsosti."

Ukázal jí švarným spůsobem na měkkou, aksamitem potaženou sesli, která zde byla pro takové vznešené návštěvy zvláště ustanovena.

"Moje záležitost vás dlouho nezdrží, pane Hotte," pravila infantka nechtíc se ani posaditi. "Umíte mlčeti?"

Hotte se usmál a odpověděl:

"To by měla Vaše Výsost již věděti, váš služebník dovede se do každého postavení vpraviti, i považuje to za svou povinnost, všecko slyšeti a nemluviti o ničem."

"Já myslím jen tolik, zdali dovedete mlčeti před svou manželkou?"

"To také dovedu, Výsosti. Co se týče mého úřadu, to přece nemá s mou rodinou nic společného. To já již dovedu rozeznati."

"A na škodu vám to nebude. Tedy přistupme k věci. Před několika nedělemi jsem k vám přivedla jistou mladou Španělku—"

"Ano, byla to velmi krásná slečinka, a já jsem se posud nedověděl, jak se jmenuje. Tenkrát jste se ráčila Výsosti ještě jednou ke mně vrátiti, a já byl celý nešťastný, že jsem vám nemohl posloužiti. Na to na všecko se pamatuju, jako by to bylo dnes bývalo."

"Snad byste mi mohl posloužiti dnes. Já přicházím zase s tou otázkou, jako tenkrát. Kam se odsud poděla ta mladá Španělka?"

Hotte pokrčil ramenoma, a na jeho obličeji bylo viděti, že se ve svém očekávání zklamal.

"Račte odpustit, Výsosti," omlouval se, "já se o tom ničeho nedověděl."

"Snad nemyslíte, že vás chci bráti na zkoušku? Toho u mne není, pane Hotte. Já se vám za to skvěle odměním, pakli mi něco o té věci sdělíte, neboť mi na tom velmi mnoho záleží, abych se dověděla, co se s tou slečnou stalo. Nejvyšší komoří Bacciochi přišel onoho večera k vám—"

To mluvíc, upřela infantka na policejního jednatele pátravé a pronikavé zraky.

"Vy to víte, Výsosti?" tázal se polonahlas.

"Co vám dal tenkrát za rozkazy?"

"Abych dovedl tu cizí slečnu do jeho kočáru."

"Udělal jste to?"

"Já musel poslechnouti, Výsosti, poněvadž to byl rozkaz z nejvyšších míst."

"Ano, to vím. A jel tenkrát nejvyšší komoří s tou slečnou?" tázala se infantka dále.

"Nejel, Výsosti. Nejvyšší komoří se jí ani neukázal."

"Ten padouch!" zamumlala infantka očima jiskříc a tázala se pak nahlas: "A kam poručil, aby tu španelskou dámu a jeho kočár dovezli?"

"To nevím, Výsosti. Nejvyšší pan komoří psal zatím, co jsem já tu slečnu do kočáru vedl, zde na tomto stole krátké psaníčko, napsal na ně adresu, do které jsem nemohl nahlédnouti, odevzdal psaníčko myslivci a poručil mu, aby ji dovezl na místo, které na té adrese udáno jest."

"A tu adresu mu neřekl?"

"On mu ji dal pouze napsanou, aby si ji přečetl," odpověděl Hotte, dělaje rukou posuněk, jako by toho byl litoval.

"On mne tedy přelstil," šeptala infantka.

"Ale jak ráčíte věděti, Výsosti, jsem hotov všecko vám sděliti, co vím."

"Ještě něco pane Hotte: vy znáte toho myslivce nejvyššího komořího?"

"Kdybych ho zase uhlídal, poznal bych ho jistě."

"Zde máte zatím něco za svou službu," pravila Ines a spustila mu do ruky měšec, naplněný dukáty.

"Nejvřelejší díky, milostivá infantko."

"Ještě ode mne dostanete desetkrát tolik, pane Hotte," pravila infantka chvějícím se hlasem dále, "jak mile mi sdělíte tu adresu, na kterouž ten myslivec tu slečnu odvezl."

"Já udělám, co bude mého možného, Výsosti, abych vám svou vděčnost osvědčil; ale myslím, že to tak lehce nepůjde. Ten myslivec je svému pánovi věrně oddán, a také by mne poznal,—proto musím někoho jiného na místo sebe nastrčiti, aby ho vyskoumal."

Infantka mrštila na tohoto lakotného padoucha opovržlivým pohledem a pravila pak:

"Vypočítejme si to tedy určitěji. V tom měšci je sto Napoleondorů, desetkrát tolik, bylo by tisíc. Poněvadž ale k tomu potřebujete ještě společníka, dám vám ještě jednou tolik. Až mi tu zprávu přinesete, dostanete ode mne dva tisíce Napoleondorů."

"To je neslýchaná dobrotivost a velkomyslnost, Výsosti a já vám také slibuju, že vám tu zprávu co nejdříve opatřím. Já na to vynaložím vše a budu jen lítati, a račte býti ubezpečena, že nebudete míti ani nejmenší příčiny Karla Hotte nevděčníkem nazvati."

"O tom mne nemusíte ani ubezpečovati,—jen podejte důkazy", pravila infantka chladným a hrdým tónem.

Pozdravila pokynutím hlavou policejního jednatele, jenž se před ní hluboko poklonil, a spěchala z jeho příbytku.

Když vyšla na ulici, oddechla si z hluboka, jako by jí bylo těžké břemeno s hrudi spadlo.

Spěchala zase ulicemi k Tuileriím, i zdálo se, jako by ji byly Lítice pronásledovaly. Běžela ku vratům u pavilonu Marsan a spěchala nahoru do svých komnat. Císařovna byla již z divadla se vrátila, ale posud ještě infantku nepohřešila.

Když byla císařovna do své ložnice vešla, a když jí byla infantka dobrou noc přála, odebrala se do své vedlejší komnaty a padši zde před obrazem matky Boží na kolena, počala se vroucně modliti. Pak ulehla na lože a za malou chvíli usnula.

Najednou se ale probudila úzkostlivým voláním.

"Pomoc! Pomoc! Oni mne zadusí! Již je všecko černo kolem mne—pomoc!"

Infantka vyskočila z lože, odhrnula si vlasy s čela a hleděla se vzpamatovati, co to bylo za strašný pokřik.

Tu opět zaslechla úzkostlivé stenání a již nemohla pochybovati, že to pochází z ložnice císařovny.

Co se tam ale dělo? Infantka se otřásla hrůzou. Do té ložnice nesměl v noci přece nikdo vkročiti, ani ona sama, kdežto byla přece důvěrnou společnicí Eugenie.

Tu bylo silně zvoncem zazvoněno. Infantka sepjala ruce k obrazu matky Boží a pokročila s klidnou myslí ku dveřím, těžkými záslonami zastřeným. Ještě pořád slyšela slabé stenání. Rozhrnula záslony a vstoupila do ložnice císařovny, jen slabým světlem ozářené.

Její pohled padl nejprvé na císařovninu postel, hedbávnými záslonami napolo zastřenou, nad níž se vznášel zlatý orel s korunou. V celé ložnici nepozorovala nikoho.

Přistoupila k posteli, na níž císařovna ležela. Tato byla jako vyděšena, vztáhla úzkostlivě po infantce ruku a přitáhla si její ruku na čelo, studeným potem smáčené.

"Snad jste se roznemohla", pravila infantka s tváří starostlivou, pozorujíc, že se císařovna třese, a že má oči jako žhavé uhlíky. "Račte dovolit, já dám zavolat lékaře."

"Ach, to byl strašný sen, zůstaň zde—to bylo tak hrozné, že jsem tě musela volati—já viděla tu Dolores, a nečíslný počet zuřivých mužů sápalo se po mně — chtěli mne odvléci do nějaké tmavé prostory, já se dala na útěk, ony běžely za mnou—to byly hrozné strachy."

"Vždyť to byl jen sen," pravila infantka, ale v srdci se jí ozýval hlas, že to byla výstraha svědomí.

"Rozsvěť svíci a zůstaň u mne, —já nevím, proč se mi až posud jednotlivé postavy objevují. Osuna, Henri, markýz de Montholon, a Olympio Aguado—ten má ten kříž—"

"Směla bych vám podati ochlazujícího nápoje? Zde přec není nikdo, než já."

"Ne to zase přestane,—ale já nevím, proč se tak děsím. Zůstaň tam na té pohovce, já myslím, že pak budu pokojněji spáti."

Infantka učinila dle přání císařovny a zůstala u ní. Císařovna usnula teprv k ránu.

Když druhého dne dvorní lékařové uslyšeli, co se bylo stalo, vyjádřili se císaři, kterýž se jich byl na to o radu otázal, že jest to první naděje pro panující rod.

Napoleon byl touto zprávou radostně překvapen. Následnictví trůnu dělalo mu již od prvního roku jeho manželství mnoho starostí, a nyní měl být těchto starostí konečně zbaven.

Vypravuje se, že nebyl císař nikdy tak vesel a v takovém žertovném rozmaru, jako tenkrát, když očekával potomka, a měl také příčinu se radovati, neboť mělo konečně po tříletém marném čekání jeho nejvroucnější přání se vyplniti.

Churavost císařovny se více neopakovala, ano naopak, tato byla nad obyčej veselá a její tváře zářily zdravím a spanilostí, že se tomu strachu zasmáti musela, kterýž ji byl tenkrát v noci pojal, a že požádala infantku, aby na to všecko zapomenouti hleděla.

Za několik neděl na to stalo se náhodou, že infantka v přijímacím sále nejvyššího komořího zastihla, jenž se byl právě z rozkazu Napoleonova otázal, jak se císařovně vede.

Infantka poděkovala tomuto prohnanému Korsičanovi za jeho poklonu, a její oko utkvělo mimovolně jakýmsi pátravým výrazem na jeho obličeji, jako by byla něco zvláštního na něm pozorovati chtěla.

Bacciochi si byl již dávno přál, aby mohl této hrdé a jak se mu zdálo, většího vlivu se domahající infantce při příležitosti svou převahu ukázati, neboť měl takový pocit, jako by mu byla infantka do duše viděla, a tento pocit mu byl velmi nepohodlným, jak to bývá vůbec u lidí, kteříž mají špatné svědomí, nekalou minulost a podlé záměry.

Nynější okamžik se mu zdál býti právě vhod, aby infantku jen tak napověděním postrašil, a buďto na svou stranu ji získal, anebo na dobro odbyl.

To mu ale nebylo tak snadným, jak si představoval.

"Těší mne velice," pravil tento ješitný dvořenín, shýbaje se infantce k ruce a chtě ji políbiti, —"těší mne velice, že mám příležitost se otázati, jak se vám vede a vzdáti vám svou nejpokornější úctu. Jest mi vskutku jen málo kdy popřáno, abych se směl k vám přiblížiti."

"Je to všecko pravda co mluvíte, nejvyšší pane komoří?" tázala se infantka, přísně mu v obličej hledíc.

"Tím mi saháte v skutku do svědomí, velectěná infantko. Jak pak může být všecko pravda, co se mluví? Inu ovšem,—vy zajisté blouzníte ještě často o své přirozené a nevázané minulosti," doložil Bacciochi s trpkostí. "U dvora a vůbec v lidské společnosti musí ovšem člověk všelikých ohledů šetřiti, jichž vyžaduje vzdělanost a obcování s lidmi. To by asi špatně dopadalo se společenským životem, kdybychom chtěli vždy přímo a bez ohalu mluviti. K této poznámce jste mne přinutila svou otázkou, a takovou otázku hledíme obyčejně každého ušetřiti."

"A neskrývá se mnohdy za takovými ohledy, jichž vyžaduje vzdělanost a pospolité obcování, jak jste nám podotknul, hrubá nepravda, které nemáme zapotřebí? My jsme se spolu pozdravili, nejvyšší pane komoří, a to již postačilo pro ten váš ohled. Nač tedy mne ještě ubezpečovati, že vás to tak velice těší, že jsme se my dva spolu setkali, kdežto přece vím, že je to právě naopak."

"Vy to víte—to je ovšem něco jiného," prohodil Bacciochi a usmál se hrubě. "Pak jsou ovšem všeliké obraty a spůsoby mluvení docela zbytečné. Ale snad se mohu přece s vaší strany takovému pocitu těšiti, jako vy u mne předpokládáte."

"Já vím, že se mně vyhýbáte, ano že se mne bojíte."

"A proč, milostivá infantko?"

"Poněvadž vám vidím do duše, pane komoří, a poněvadž vy to cítíte."

"Aj, aj," prohodil Bacciochi potupně. "Spanilá novicka u našeho dvora neví mnoho o skromnosti."

Infantka se hrdě vztyčila, a v jejím jiskřícím oku bylo pozorovati hluboké opovržení. Za chvilku pravila tónem uštěpačným:

"Ano, ta novicka si musí všelikou skrovnost odvykati, aby ji lecjakás [illegible] stvůra u dvora za sobě rovnou nepovažovala a dle toho k ní se nechovala, poněvadž vůbec takový druh lidí nenávidí a co jejich úhlavní nepřítelkyně na život i na smrt proti ním bojovati chce, poněvadž jest pevně odhodlána, takové zmyji hlavu rozšlápnouti."

"Aj, aj, vyť jste náramně rozčilena, má drahá infantko—ale já již zapomněl—kde pak že leží ta země, anebo to město, jehož infantkou se nazýváte?"

Bacciochi měl za to, že svou protivnici na dobro zničil, a usmál se potupně.

"Já chci býti infantkou pro právo a poctivost, pane komoří, a raději nechci míti žádnou zemi, za to ale si chci zachovati čisté svědomí. To vám budiž mou poslední odpovědí."

"Tím mi tedy vypovídáte válku?"

"Dejte tomu třebas i ten význam, já jsem hotova."

"Nuže, milostivá infantko, uhlídáme, kdo z nás zvítězí," pravil Bacciochi a pokloniv se, chtěl odejíti.

Právě v tu chvíli přinesl komorník na stříbrném tácku psaní pro infantku.

"Ještě na okamžik, pane komoří," volala za ním infantka, berouc psaní do rukou a rozpečeťujíc je.

Nahlédla spěšně do psaní, jež bylo bez podpisu, obsahujíc pouze několik řádků, a tázala se Bacciochi, když byl komorník odešel:

"Znáte pane komoří jistého policejního jednatele Grilliho, jenž bydlí v Orleanské třídě číslo 18?"

"Na obličeji Bacciochi-ho bylo pozorovati užasnutí.

"Grilli—Grilli—a proč to chcete věděti, milostivá infantko?"

"Povídá se, že je ten člověk vaším nástrojem a důvěrníkem. Nemá o ničem vědomost, pane komoří, co by vám mohlo škoditi?"

"A kdyby takovou vědomost měl, pak buďte ubezpečena, že bych ho udělal neškodným."

"S tím nepospíchejte na to jest již pozdě. Právě v tu chvíli, co spolu mluvíme, jsou jisté věci, pokud zajímají mne, již odkryty a vyzraseny."

Bacciochi sebou trhl,—ale zdálo se, že byl infantkou jen na okamžik překvapen a přelstěn, neboť bylo pozorovati hned zase okolo jeho širokých úst potutelný úsměv.

"A tím by se připravil o život ten blázen, poněvadž by jen na něj všecka vina padla. Vy si musíte mysliti, milostivá infantko, že jest nejvyšší komoří a k tomu císařův strýc nějaký slaboch a zpozdilec, jenž se dá tak snadno obalamutiti, ale na něm tak snadno nezvítězíte, ano naopak, já jsem vám za tu výstrahu povděčen, a vynasnažím se dle možnosti, abych ji obrátil ve svůj prospěch."

"Budete-li mít k tomu ještě čas," doložila infantka, držíc psaní v ruce.

"Já myslím, že budu. Toť bych musel býti v skutku ničema, kdybych se dal tak snadno přemoci. Má úcta." Poklonil se a odkvapil.

Psaní, které byla infantka právě obdržela, bylo od policejního jednatele Karla Hotte, obsahujíc pouze tato slova:

"Ta Señora byla odvedena k policejnímu jednateli Grillimu do ulice Orleanské číslo 18. Již za hodinu obdržíte ode mne zprávu, kam ji tam odtud zavezli."

Dítě Francie.

V létě r. 1855 byl Canrobert své místo odhodlanému a nelitostnému Pelissierovi odevzdal,—asi v měsíci červnu byl princ Camerata v Paříži. Při dobývání a vzetí Sebastopolu byl se tak slavně vyznamenal, že na zprávu, z hlavního stanu do Paříže zaslanou, pro něj a pro markýze de Montholon jenerálské diplomy došly.

Pro Olympia Aguada, který byl již za jenerála povýšen, neposlali žádné odměny, i podobalo se, že to zůstavili španělské královně, aby ho vyznamenala. Olympio se tím neurazil, ano, usmál se tomu a pravil, že to bude mít bezpochyby svou příčinu, a ostatně prý neměl při tom, co dělal, ani jakou odměnu, ani císařskou přízeň na zřeteli.

Když spojené vojsko po uzavření míru z bojiště se vrátilo, obdařila Eugenie dne 16. března r. 1856 svého císařského pana manžela i celý francouzský národ —princem.

Radost nad touto šťastnou událostí byla nesmírná a hrdost Napoleonova veliká. Teprv nyní dostoupil vrchole své slávy a moci, neboť byl trůn pro jeho rod pojištěn. Ozářen slávou právě vydobytého vítězství a v pravý čas uzavřeného míru, viděl nyní i své poslední přání vyplněno, — byl obdařen synem.

Národ jásal. Nastalo hojné rozdávání peněz a důstojností, radovánky se odbývaly za radovánkami, a šťastný otec měl nyní to blahé vědomí, že jeho trůn pevněji stojí než stál dříve.

V městě a v celé zemi panovaly ovšem tenkrát rozličné pověsti, které také později znovu se vyskytovaly, když zůstalo toto dítě v císařském manželství jediným, ale tyto pověsti zůstaly jen mezi lidem, a mnohé z nich byly tak zpozdilé, že by jim byl žádný rozumný člověk neuvěřil. Ostatně se jen o tom zmíníme, že se tenkrát vypravovalo, že bylo to dítě podstrčeno, a že vlastně patřilo jisté chudé ženě v předměstí Heřmanském, které prý bylo ukradeno. Otec dítěte, jistý dělník, zemřel prý na cestě, když ho vezli na Cayenne, a matku prý zavezli do žaláře La Roquette. Tam odsud prý ji dali do blázince. Jiná pověst, která se zdá být o mnoho pravdě podobnější a která tenkrát po celé Francii kolovala, tvrdila zase, že jest malý princ dítětem lásky, které ovšem Ludvík Napoleon u své manželky nepožíval, a z toho prý se dá také vysvětliti zášti a ono pronásledování, které brzo na to prince de Camerata stihlo, jenž byl tenkrát co hrabě Oktavio d'Onzy do Paříže přijel.

Že by byl císař prince ještě proto tak nenáviděl, že v něm byl tenkrát v salonech paní de Montijo svého soka shledal, to se nedalo ani mysliti, an se byl Onzy tak hrdinskými činy vyznamenal.

V onu noc, když se dítě Francie narodilo, byli v komnatě paní de Montijo, nyní vojvodkyně, kromě osobního lékaře císařovnina, doktora Canneau, infantka Barcelonská, několik komorných a doktorů.

Ve vedlejším pokoji a v saloně byly v tutéž dobu, jakožto svědkové, kteříž měli listinu o princovu narození podepsati, pánové Billaut, Persigny a ublažený Barroche.

Císař dostával každou půl hodiny zprávu, kterou mu Bacciochi, sem tam běhaje, donášel. Po půl noci přišel doktor Conneau, k němuž měl Ludvík Napoleon velkou důvěru, a sdělil Bacciochimu šťastnou událost.

Nyní se otevřely dveře.

"Ať žije císařský princ!" rozléhalo se volání v sálech i po chodbách.

"Ať žije císař! Ať žije císařovna!" jásal na ulicích lid.

Střelba z děl oznamovala šťastné narození dítěte, a počet ran hlásal Pařížanům, že jest to princ a dědic trůnu, poněvadž se při narození princezky nikdy tolik ran nedává.

Tento princ obdržel jméno Eugen, Ludvík, Jan, Josef.

Císařovna byla tenkrát zrovna 30 let stará, když toto dítě na ruku držela, narodivši se dne 5. května r. 1826. Císař byl ale již 48 let stár, poněvadž jej byla královna Hortensie dne 20. dubna r. 1818 porodila.

Po této krátké odchylce do rodinných záležitostí Ludvíka Napoleona vrátíme se zase k dálšímu vypravování.

Bacciochi přemýšlel, jak by se mohl zbaviti infantky, o níž věděl, že by mu mohla být velmi nebezpečnou. Ta se musela státi stůj co stůj neškodnou, a zvláště u císařovny musela se očerniti, a k tomu měl nejvyšší komoří dosti statečné vloby. Mimo to měl pod mocí velký počet lidí, kteří byli povinni a také se vynasnažovali, jakým koli spůsobem mu sloužiti. Byli to vesměs lidé takové povahy, jako on, kteříž se ničeho nešetřili, ani nehrozili. Bacciochi nahlížel, že musí jednati rychle, aby nepodlehl, a uznal také za prospěšno, že rána, kterouž chtěl infantku zničiti, na pohled od něho vycházeti nesmí, a teprv, až by se mu byla zdařila, chtěl co vítěz před ní předstoupiti a zvolati:

"To byla má ruka, která tě porazila, a já to udělal proto, poněvadž jsi se ve své pošetilosti opovážila, proti mně se pozdvihnouti: nyní jsi odstraněna a odbyta, nyní pykej svého nerozumu a uznej to sama, že jsi sobě obrala takového protivníka, s nímž jsi se měřiti nemohla,"

Několik dní před návratem jenerálů Onzyho, Montholona a Olympia Aguada odbýval se v hlavním chrámu matky Boží křest císařského prince s neslýchanou slávou. Pět tisíc sezvaných hostí naplnilo rozsáhlé prostory tohoto kostela, a všecky ulice, kudy slavný průvod z Tuilerií ku chrámu táhl, byly lidstvem nabity, a neustále bylo slyšeti hlučné provolávání slávy.

Tato jediná slavnost stála skoro milion franků,—a což teprv ty rady, které při této příležitosti rozdávány byly. Může se v skutku říci, že bylo dítě Franie hned po svém narození velmi drahým předmětem všeobecné radosti. Jediný průvod ke křtu stál skoro 200.000 franků, a domácí úřednící dostali dohromady skoro též takovou sumu darem. Lékařové dostali 30.000 franků, a ještě jednou tolik se vyplatilo hudebníkům, malířům, sochařům a básníkům, kteříž se k tomu propůjčili, aby tuto šťastnou událost nějakou skladbou hudební, anebo básnickou, anebo také vyobrazením oslavili.

Všecky tyto útraty se platili ze státní pokladny, ačkoli toho neměl císařský pan otec dítěte Francie zapotřebí.

Ludvík Napoleon měl zvláště o to neunavenou péči, aby u anglických bankéřů pro Eugenii a pro sebe co nejvíce bohatství si uložil, o němž se ovšem říci nemůže, že by to byl uspořil na penězích, které byly pro císařský dvůr na vydání ustanoveny.

U bratří Baringů v Londýně měl tenkrát již 500.000 liber šterlinků čili pět milionů zlatých ve stříbře uloženo, a mimo to měl již tenkrát ve Španělích pro Eugenii více panství zakoupeno, aby někdy bez starosti živ býti mohl, kdyby se mu nějaké neštěstí přihodilo. Můžeme si pomysliti, že od té doby své bohatství ještě několikrát zdvojnásobnil, a že nyní, co se týče hmotných prostředků, mnohem lépe v Anglii žíti může, než se mu tam někdy co princovi vedlo. Ty starosti, které tenkrát tak trpce nesl, ty ho již nebudou tísniti, kdyby i na vždy byl ztratil svůj trůn, na nějž se byl krvavým násilím dostal.

Pro dítě Francie bylo hned po jeho křtu zvláštní dvořanstvo ustanoveno a velmi nádherně zaříženo. Slabounký hoch musel býti stůj co stůj na životě zachován, a k jeho sílení bylo všech možných prostředků užíváno. Lékařové byli u něho ve dne i v noci, pozorujíce ho, jak spí, jak dýchá a jaké má vůbec ošetřování.

Šťastná matka přicházela každý večer do komnat svého dítěte, a také Ludvík Napoleon ukazoval na sobě velkou lásku a péči k tomuto budoucímu nástupci císařského trůnu. Toho musel udržeti, i musel také hleděti, aby se stal u národa oblíbeným.

Následkem Krimské války, které tolik tisíc životů a tolik milionů peněz za oběť padlo, vypukl skoro v celé Francii, poněvadž se byla k tomu také neúroda přidružila, hlad a všeobecná nespokojenost.

Dítě Francie muselo této všeobecné bídě ulevití, ač neumělo ještě nic více, než vřeštěti, píti a spáti. Ale přec měla tato komedie dobrý výsledek. Císař rozdával totiž jeho jménem ze státní pokladny po celé Francii hojné dary. Ve všech kostelích byly čteny mše, na poděkování, že nebesa císařské manžely a francouzský národ následníkem trůnu obdařiti ráčila, a všecky tyto okázalosti a manipulace měly žádoucí výsledek.

Uložen v hedbáví a drahými krajkami celý ohražen, ležel tento hošík v zlaté kolébce, nad níž se vznášela koruna, nevěda tenkrát, jak skvělého, ano nedostižitelného osudu se mu dostalo, a nemaje tušení, že bude někdy jeho osud právě tak nešťastným, jako byl nyní šťastným.

Všecko se naň usmívalo, všecko se k němu tlačilo, chtíc mu vzdáti svou poctu. Nesčíslnýma očima hlídáno, leželo toto dítě v oslepujícím lesku na měkkých peřinkách,—a přec jest dítě sprostého občana, ano pouhého dělníka mnohem šťastnější, když je milující matka k prsům vine, když není jeho budoucnost tak nejistá a nebezpečná, jako bývá pro dědice francouzského trůnu.

(Pokračování.)

Bratři.

Obrázek ze vsi od J. Petrovského.

(Dokončení.)

VI.

Uplynuly dva dni. Křivina nacházela se v obleku svátečním. Nebyla ale ani neděle, ani svátek; byl pohřeb jednoho z nejváženějších sousedů. V den ten pracovati nesmí nikdo a každý, kdo jen může, má se k tomu aby zesnulého k poslednímu odpočinku doprovodil. Vesničané obleknuvše se v šat sváteční, co možná barvy černé, shrnuli se buď kol statku Jelenů aneb stojí v malých houfcích po cestách, prohlížejíce si příchozí z jiných osad. A těch nebylo málo. Bylť ovšem jen příbuzní zpraveni o události, ale kdož by se nedověděl o smrti starého Jelena, o kterém i největší protivník říci musel: "Byl podivín, ale dobrák." —

Po celé vesnici byli příchozí vítáni. Především pak na dvůr přicházel v ústrety Jan, oči krví zalité.

Málo slovy vítal, málo mu děkováno. Dnes mluvilo se duší k duši. Jenom: "Vítám vás. — To je neštěstí. — Potěš Bůh!" — bylo slyšet; pouze pan farář, když se později dostavil, započav o blaženosti nebeské delšími slovy těšil pozůstalé.

Příchozí vedl Jan v tmavou síň davy nahrnuvšího se sem lidu. V místnosti té odpočíval na márách starý Jelen. Světlo, které dvě voskovice u hlav postavené vydávaly, činilo výrazné, známé tahy nebožtíkovy ledovými. Každý přiklekl a pomodlil se aspoň Otčenáš. Ze světnice vedlejší ozývaly se čas od času dojemné zvuky prostičkých písní pohřebních, které pan učitel s některými sousedy až do rána ku poctě zemřelého pěli. — Muzikanti je provázeli. Seděli kolem stolu, na nějž jim pečlivá hospodyně nastavěla bílého chleba a čerstvého másla, čas od času je pobízejíc. Také děti cizí a ostatní diváci byli podělování pečivem a rosolkou. Všickni plakali. Proč? Plakala matka, vždyť jí zemřel muž. Nedbalať na slova útěchy: "Stonal krátce, zemřel bez bolesti" a podobná. Jan plakal pro ztrátu otce. A ostatní? Snad byli mezi nimi někteří, kteří při pohledu na umrlce a na truchlící k slzám byli přivedeni, a druzí plakali, že vyděli jiné, — nikdo neronil ale slze takové bolesti jako Václav. Ba už ani neplakal. Stál jak bez duch opřen o komoru a upřeně hleděl na otce. Zdálo se mu pořád, že nesmí odejíti, dokud nezmění svůj výrok poslední. Čekal ustavičně, čekal nadarmo. Pomalu přátelil se s myšlenkou, před níž se dříve hrozil. Jedinou smrtí pozbyl dvou lidí, na které při každé věci myslel, kterým se zalíbiti, jediným bylo jeho přáním, kteří mu byli potěšením — vším světem.

Již zavřena rakev. Ani nevěda octl se po jednou na hřbitově. Už mu beřou poslední naději. Spouštějí jej do hrobu. V tom rakev uvizne. Hrob byl krátký. "To zázrak," myslí Václav, "nyní mi si ke mně promluvit víkem," a vrhl se na rakev vytaženou zpět. Ale i tu byl zklamán a za neslouho mu zvuky hrud dopadajících na rakev hlásaly, že čekal nadarmo.

VII.

Po pohřbu Jelenově vrátil se do Křiviny starý život. Vše šlo starým řádem, jenom u Jelenů bylo jinak. Jan co starší ujal se hned všeho hospodářství a Václav — pracoval. Práce byla ovšem nyní jediným jeho potěšením, ale i ta nedařila se mu od té doby, co s otcem vnitřní jeho pokoj pochován. Chopil se toho, onoho; vždy jej ale pronásledovala myšlenka na Marii, na bratra. Ani v přírodě neměl pokoje. Kdykoli ubíral se do práce na poli, musel jeti kolem statku Veselých. Viděl snad i Marii, a pokoj celého dne byl zkažen. Když pak se z pole domů vracel, postačil jediný pohled na statek a klidný spánek byl ten tam. Ba i když denní prací zmožen usnul, ani tu nenacházel pokoje. Brzy viděl se s Marií šťastným, procitnuv pak o opaku přesvědčen. Tak i sen si z jeho neštěstí jen smíchy tropil. S bratrem stýkal se ovšem ustavičně, ale spočísti by se dala slova, která k němu od otcovy smrti promluvil. Bylo to pouze dorozumění se ve věcech hospodářství se týkajících. Jiného spolu neměli. I k matce necítil více dětinné přítulnosti. Tato za to zbavena jsouc manžele, s tím větší láskou přilnula k Janovi. Avšak navrátil se původní jí klid. Smrť zaleknula ji, poprvé snad připadlo jí, že také stárne, že zdraví není takovým, jakým bývalo. Pozorovala, že už mohla také ona říkati: "Jestliže si mne Pán Bůh do roka odtud nevezme." A třeba mohla domácnost s dostatek obsloužiti, přece se jí zdálo, že všude se jí nedostává ruky pomocné. Tím milejší se obírala se záměrem otcovým, a tím častěji rozmlouvala s Janem o svatbě, ovšem že s — Marií. — Václava k své radě nevzali.

* * *

Od pohřbu uplynulo více neděl. Už nemusel Jan na potkání oči slzami zalévati. Veselost se mu vrátila a on počal na veselejší věci mysliti.

Bylo to jednou odpoledne, když si stará Jelenová umínila, s Janem k Veselým dojíti. Chtěla při tak blízké známosti věc tu sama vyjednati. Snad by se mrzeli, kdyby vše nechala na starosti jiným.

Šla tam s Janem.

Jak se vedlo Václavovi ten den? Pokusů k přemluvení matky neb bratra činiti nechtěl. Znal odpověď, jakou by mu dali: "Poslední vůle — starší bratr." — Poznával že proti předsudkům jejich je předce slabým. Oddal se tedy hoři svému.

Venku obstáti nemohl. I jeho místečko pod bezem vyhánělo jej, připomínajíc mu sladkých dob v lásce zažitých. Jinde pak měl na očích neustále bratra — nepřítele.

Odešel do komory, vrhl sebou na lůžko a plakal hořce. Chtěl zlořečiti matce? Ta měla ráda toho, kdo byl jí milejším. Zda on by to také učinil? — Bratru? — Tomu mohl jen ještě záviděti. A otci v hrobě klnout, tomu příčila se jeho láska synovská. — Mnohá myšlenka hrozná projela mu mozkem. Zoufanlivý stav, jaký při pohledu na zbořené štěstí nás se zmocňuje, jímal jej. Proti vůli křižovaly se mu v mysli plány strašné, krvavé.

A bůh ví, čeho by se nebyl odvážil, kdyby jej i v největším hoři nesílila naděje. Slova její: "Budu tvou" byla hlouběji v srdce vryta, než aby je rozbouření shladit mohlo. Byla jemu tonoucímu kotvou, spásou ve vlnách neštěstí. Snad se upomene na přísahu svou. Bude rozumnější než ostatní a nedá se předsudkem tak zaslepiti. Ale i tato myšlenka jej ukojila vždy jen na chvíli, a tak se zmítal mezi nadějí a zoufáním celé odpoledne. Ven vyjíti to se bál. Rozhodnutí si nepřál, mohlo vždy se neštěstí avěstit. Raději opíjel se nadějí — dokud to šlo. Posléze přemohla jej své [illegible].

Bylo se už připozdilo. Slunce posledníkráte vyzářilo nad zelenou doubravu, aby si ještě jednou prohlédlo v pořádku-li vše, co svěřiti mělo nebezpečné noci. Na návsi pod lipami seděli už v chládku večerním denní hosté — každý veselý. Byl krásný pohled na dokonávající den.

Než toho všeho nebylo pro Václava. Jemu bylo vše černým, pustým.

Snad i u Veselých se radují.

Třesoucím se krokem doplížil se místa, odkud zříti bylo východ ze stavení Veselých. Zrakem svým, zdálo se, že i za temnoty stěny proráží. Tak jej napínal. Čeká. —

Dočkal se.

Zraku jeho objeví se: matka — Veselý — Jan a s ním ruku v ruce usmívající se — Marie.

Zažil dosti trapných okamžiků, podobně ho nedojalo ale nic. Zrak se kalí. Protírá jej. Dobře vidět. Potácí se, kolena mu odpírají služby. Vše se kolem něho točí, vše naň sahá, trhá, vyhání jej. Běžel, co činí nevěděl. Jej vedla spíše [illegible] jeho část, a ta jej hnala pryč. Utíkal přes všechno.

Zatím se setmělo. Studený vzduch večerní s parou z blízkých vod vyrážející shladil poněkud žár ve Václavu planoucí a přivedl jej ku vědomí právě v okamžiku, kdy ještě skok, a byl by se octnul v lůně chladné řeky. Tu přišel k sobě; opět mohl mysliti.

Před sebou skok — ticho—nic, za sebou život, trápení. Volba dlouhou býti nemohla. Má se vrátiti a hleděti na jich štěstí? Nikoliv, toho by nedovedl. Zdálo se že jej zrovna ve propasť strašná slibujíc mu čistý klid. Ode vsi jej všecko vyhání co neužitečného, zbytečného. Však pomstí se tím? — Bratrovi? Tomu prospěje. Marii? — Snad — Bože, snad by se mrzela! — Stéblo ukazuje se tonoucímu. Možná, že ji nutili, že změní výrok svůj, aneb dokonce pravdou není, co viděl vše.

Naděje jej smrti z ruky vyrvala. Přesvědčit se musí.

Pádí znova ke vsi, až se mu zdá, že proti proudu pracuje, jakoby tam více nepatřil. Cesta vede jej po mezi, kde si lásku přísahali. Co dobíhá sem, blíží se od statků postava. Zná ji. To Marie. Zvykla příliš místa tomu a navštěvovala je od pohřbu, co se už více nescházeli.

Celý ulicen doběhne, za ruku ji chopí:

"Marie, ty bys mohla? —"

"Ach odpusť, Václave, vždyť—ale pro Bůh, jak na mne hledíš? — Co se ti stalo?"

"Ty bys mohla?"

"Musela jsem."

"Viď, nutil tě, viď."

"Ale otec tomu chtěl."

"Tak's křivě přísahala."

"Ale, poslední vůle . . ."

Nedomluvila, či Václav nedoslechl. Slova poslední zbavila jej sebevědomí. Více o sobě nezvěděl. Neznámou mocí veden byl na dvůr. V oknech světlo. Vidí je shromážděné kolem stolu. Snad si vypravují o svém štěstí. "To vám osolím!" — ozve se ve Václavu hlas pomsty. Vypálit je. Utekou. Krev a pomyšlení tom hnala se mu do hlavy. — Pomsta jej podněcovala. Rostl. Vše kolem něho stávalo se velkým. Kámen, písek balvanem. Zardousí je a balvanem je potře pojednou. Vykoná tak a — odkvapí, či odveden je cestou, kterou mysl jeho vícekráte kráčela. Zmizel.

* * *

"To znamení", dí matka slyšíc šum ohnu dopadajícího do oken. Žehná se křížem: "Chraň nás Pán Bůh všeho zlého."

"Amen!" dodali přítomní.

Právě vyšel

SLOVNÍK

česko-anglický i anglicko-český;

sepsal KAREL JONÁŠ.

K dílu česko-anglickému přidán jest doplněk všeobecný a následující doplňky odborné: dřevařský, obuvnický, hospodářský, řeznický, kovářský, sedlářský, koželužský, tabáčnický, kolářnický, tiskařský, krejčovský, tkalcovský, kuřácký, zlatnický, doplněk z oboru železného a vůbec tvrdého zboží, v průmyslu a domácnosti potřebného. Tento poslední doplněk obsahuje též zejmena nádobí truhlářské, kolářské, a j.

Ke slovníku přidána jest krátká mluvnice anglická, z níž každý sezná bez obtíže v několika hodinách hlavní pravidla anglického jazyka.

Obě části slovníku veskrze obsahují anglickou výslovnost spůsobem jednoduchým a jasným; mimo to obsahuje kniha a předu pravidla výslovnosti, kterých dlužno si především povšimnouti.

Slovník obsahuje 1200 stran, a stojí i se zásilkou ve vazbě důkladné a dvojitým plátnem na hřbetě $4.00, ve vazbě jednoduché $3.50.

Při každé objednávce musejí peníze býti přiloženy, neboť se posílá bez výminky toliko za hotová.

Dostati jej lze u "Slavie", Racine, Wis., a u všech pp. jednatelů tohoto časopisu.

NEPŘÍTEL NEMOCÍ
ZHOUBCE vší BOLESTI
u člověka a zvířete
jest slavný starý
MUSTANG LINIMENT,
který po 40 let v užívání jest.

Není rány kterou by nezhojil, není ochromení jež by nevyléčil, není bolesti, jaké podléhá tělo lidské, neb tělo koně a nějakého domácího zvířete, aby ji nezahubil. Láhev stojící 25c., 50c., neb $1.00, často zachovala život lidský a navrátila život a sílu mnohému cennému koni.

Velkolepou průmyslovou, řemeslnickou a hospodářskou
VÝSTAVU
uspořádá
TĚLOCVIČNÁ JEDNOTA
"SOKOL"
v CHICAGO, - ILLINOIS.

Každý průmyslník, řemeslník a hospodář vyzývá se tímto k účastnění této výstavy.

Výstava bude otevřena od 1ho do 15ho července.

Dotyčné přihlášky nechť se dějí pod adresou tajemníka níže psaného.

Podrobnější program oznámí se v době nejkratší.

S úctou GUST. REISL, tajemník výboru výstavního, 463 South Canal St.

1873
OMAHA and SAINT LOUIS
SHORT LINE.
Dráha
KANSAS CITY, SAINT JOSEPH a OMAHA.

[illegible]

Geo L. Bradbury, General Agent.
Jos. Teahain, Passenger Agent.
J. F. Barnard, Gen'l Sup't, St. Joseph, Missouri.

CENTRAL R. R. of IOWA
[illegible]
nevyrovnatelné spojení
mezi
OMAHA A ST. PAUL
[illegible]
SAINT PAUL EXPRESS
[illegible]
Pullmanovy přímé spací vozy.
[illegible]

Chicago, Rock Island a Pacific dráha,
The Great Central Route
VELKÁ ÚSTŘEDNÍ CESTA
z
OMAHA DO CHICAGO A NA VÝCHOD.
Via Des Moines, Davenport and Rock Island.

[illegible]

Dva vlaky zvláštní

[illegible]

Lístky veskrz k dostání ve všech vých. městech po [illegible]

A. M. Smith, Gen'l Pass'r Agent, Chicago.
H. Riddle, Gen'l Sup't, Chicago.
M. W. Clair, Traveling Agent, Omaha.
S. S. Stevens, Gen'l Western Agt, Omaha.
T. A. Entrikin, Agent, Omaha.

Chicago a Northwes'rn draha.
oblíbená cesta z
OMAHA
do
CHICAGO A NA VÝCHOD!
a ta
jediná přímá cesta do
Waterloo, Fort Dodge, Dubuque, La Crosse, Prairie Du Chien, Winona, St. Paul, Duluth, Janesville, Kenosha, Green Bay, Racine, Steven's Point, Watertown, Oshkosh, Fond DuLac, Madison a Milwaukee.

[illegible]

OMAHA A CHICAGO!

[illegible]

denní i spací vozy.

[illegible]

HLAVNÍ PŘÍPOJENÍ.

V Missouri Valley Junction do Sioux City, Yankton a do všech míst na cestě k Sioux City a Pacific railroad.

V Grand Junction do Fort Dodge, Des Moines, Ottawa a Keokuk.

V Marshall do St. Paul, Minneapolis, Duluth a všech míst severozápadních.

V Cedar Rapids do Waterloo, Cedar Falls, Charles City, Burlington a St. Louis.

V Clinton do Dubuque, Dunleith, Prairie Du Chien, LaCrosse a ku všem místům na drahách Chicago, Clinton, Dubuque, Chicago, Dubuque a Minnesota.

V Fulton do Freeport, Racine, Milwaukee a ku všem jiným místům ve Wisconsinu.

V Chicago se všemi drahami z Chicago jedoucími.

Lístky přímé

[illegible]

W. H. Stennett, Gen. Passenger Ag't. — M. Hughitt, Gen. Sup't.
N. Trissel, Ticket Ag't, Omaha. G. C. Eddy, Gen'l Ag't, Omaha.
J. H. Mountain, Western Trav. Agt. N. Haight, Pass. Agt., Omaha.

Dráhy
v majetku a v užívání společnosti
Chicago & North Western.

	Míle
Chicago do Clinton	138 10
Clinton do Missouri River	352 90
Stanwood do Tipton	8 50
Chicago do Freeport	121 00
Elgin do Lake Geneva	44 50
Geneva do St. Charles	2 40
Geneva do Batavia	3 00
Belvidere do Winona	228 60
Kenosha do Rockford	72 40
Chicago do Milwaukee	85 00
Chicago Cut-off a pobočné tratě	18 63
Iowa Midland	72 40
Chicago do Ishpeming s pobočními tratěmi	463 32
North-Western Union	63 30
Winona & St. Peter R. R.	320 25
Celkem	2,003 70

SIOUX CITY & PACIFIC
-a-
ST. PAUL & SIOUX CITY
dráhy.

O 100 mil kratší cesta do St. Paul, Minneapolis, Duluth neb Bismark,

[illegible]

VOZY SE NEMĚNÍ!

[illegible]

OMAHA a ST. PAUL.

[illegible]